

RaSHI (Rabbi Shlomo Yitzchaki, 1040-1105 CE, Troyes, France):

ויצא בן אשה ישראלית.
(ת"כ) מהיכן יצא, רבי לוי אומר מעולמו יצא,
רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא,
לגלג ואמר, ביום השבת יערכנו, דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום שמא פת צוננת של תשעה ימים, בתמיה.
ומתניתא אמרה (ת"כ פרשתא יד, א.), מבית דינו של משה יצא מחוייב,
בא ליטע אהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו מה מיבך לכאן, אמר להם מבני דן אני, אמרו לו איש על דגלו באותות לבית אבותם (במדבר ב, ב.) כתיב,
נכנס לבית דינו של משה ויצא מחוייב עמד וגדף:

And the son of an Israelite woman came out...(Leviticus 24:10)

Whence did he go out?

Rabbi Levi says: He came out from his world/**olam**.

*[Siftei Chachamim: this comment connects the story to the preceding verse, which ends with **chok olam** "an eternal statute"]*

Rabbi Berechya says:

He came out from the preceding passage in the Torah.

He mocked, saying, "*The priest shall arrange the showbread each Shabbat*" (Lev 24:8).....A king eats a hot meal every day. But 9-day old bread...?!"

And one ancient tannaitic (i.e. from the period of the mishna) source says:

He came out from Moses' court, defeated.

He had gone to set up his tent within the camp of the tribe of Dan,

And they said to him: "What are you doing here?"

He replied: "I am of the sons of Dan."

They quoted to him: "*Every man by his banner, according to the sign of the house of their fathers.*" (Numbers 2:2) [note: his father was Egyptian].

He entered Moses' court and came out, defeated.

Then he stood and blasphemed.

בן איש מצרי. הוא המצרי שהרגו משה:

Being the son of an Egyptian man

This is the Egyptian that Moses killed. (Exodus 2:11)

בתוך בני ישראל. מלמד שנתגייר:

Among the Children of Israel

This teaches that he converted to Judaism

וינצו במחנה. על עסקי המחנה:

And they quarreled in the camp

About the organization of the camp

ואיש הישראלי. זה שכנגדו שמיחה בו מטע אהלו:

And the Israelite man

The one who was across from him, who prevented him from pitching his tent.

RaSHI on Exodus 2:11

איש מצרי.

נוגש היה, ממונה על שוטרי ישראל, והיה מעמידם מקרות הגבר למלאכתם (שמו"ר א, כה.):
מכה איש עברי. מלקהו ורודהו. ובעלה של שלומית בת דברי היה,
ונתן עיניו בה, ובלילה העמידו והוציאו מביתו, והוא חזר ונכנס לבית ובא על אשתו,
כסבורה שהוא בעלה,
וחזר האיש לביתו והרגיש בדבר,
וכשראה אותו מצרי שהרגיש בדבר, היה מכהו ורודהו כל היום:

An Egyptian man

He was a taskmaster, appointed over the Israelite foremen.

And he would get them up for their work at cockcrow.

Beating an Israelite man

Beating him and tormenting him.

And this was the husband of Shlomit daughter of Dibri.

He [the Egyptian taskmaster] had noticed her,

and so at night he woke up her husband and took him out of the house,

and he [the Egyptian] went back and entered the house and had sex with her,

she thinking that it was her husband.

Then her husband returned home and sensed what had happened.

When the Egyptian saw that her husband sensed what had happened,

he beat and tormented him all day long.

Kli Yakar (Rabbi Shlomo Efraim Lundschtz, Lemberg, Prague 1550-1619)

ויצא בן אשה ישראלית וגו'. לא פרט הכתוב שם של אחד מהם להורות שהיו שניהם פגומים, כי כל היוצא לריב מהר ודאי הוא פגום ואינו מן האנשים הנודעים בשמם לשם ולתהילה, אלא מן הפחותים אשר בליעל גם בני בי שם ולא היה בהם כי אם שם היחוס של אבותם שזה היה בן ישראלית וזה איש ישראלי, ועל כן נאמר וינצו במחנה כי שניהם היו בעלי מצה ומריבה ונתגלגל חובה על ידי חייב כי ע"י שזה הישראלי נכנס עו מריבה גרם לו לגדף השם הנכבד.

And the son of an Israelite woman came out...

The scripture does not specify either of their names to teach that they were both blemished.

For anyone who enters hastily into an argument is definitely blemished,

and is not a person who is known by name, for reputation and for praise.

Rather, they are insignificant, from among the worthless ones, and with no name,

and they were of no note except the background of their parents--

that one was the son of an Israelite woman and the other was an Israelite man.

And therefore it says *they quarreled in the camp*,

because they were both men of argument and strife.

And their bad character brought about further sin;

because by this Israelite entering into the argument,

he caused the other man to blaspheme the Glorious Name.

Or HaChayim (Rabbi Chaim ben Attar, Livorno, Jerusalem, 1696-1743)

ויצא בן אשה וגו'

אמר ויצא, על דרך אומרם ז"ל בפסוק ויצא העגל הזה שיצא בלא כונת הפועל, כמו כן כאן לא שנתכונה האשה ישראלית למעשה הכיעור אלא בלא מתכוון לדבר איסור יצא הנגע, כאומרם ז"ל שהעמיד המצרי הבעל לעבודתו, וחזר לבית ועשה מעשה, והאשה חשבה כי בעלה היה, ויצא הנגע.

The son of an Israelite woman came out...

It says "came out" just as our sages said on the verse "*and this calf came out*" (Ex 32:24)

That it came out without any intention on the part of the person causing it.

So too, the Israelite woman had no intention of doing this ugly thing; rather, with no intent to do anything forbidden, out came this wound.

As our sages of blessed memory said:

The Egyptian sent the man out to work, and did the deed,
and the woman thought that it was her husband,
and out came this wound.

ולזה תמצא שהכתוב משווה זכרון האשה לזכרון האיש הישראלי דכתיב האשה הישראלית והאיש הישראלי, כי נקיה אשה מעון, ושווה לאיש הישראלי המוזכר לפנינו, שאין בו דופי, ואמרו בתוך בני ישראל, לומר שלא היה בתוכם ממזר כיוצא בו.

And therefore you will find that the scripture treats the mention of the woman exactly the same as the mention of the Israelite man:

as it is written *the Israelite woman and the Israelite man...*"

Because she was clean of any iniquity,

and equal to the Israelite man who is mentioned, with nothing exceptional about him.

And the phrase *among the Children of Israel* teaches that there was not in their midst any other *mamzer* (illegitimate child) similar to him [i.e. whose mother was guiltless].

עוד ירצה שלא נתנו לו מושב בתוכם, שבמקום שרצה לטעת אהלו היה אומר לו אינך משלנו, ורבותינו ז"ל שבא לומר הכתוב שנתגייר, ואלו ואלו דברי אלהים חיים.

The phrase [*among the children of Israel*] also teaches that they did not grant him a place to dwell in their midst, because in the place where he sought to pitch his tent, they said to him: "you are not one of us."

And our rabbis of blessed memory said that the phrase teaches that he converted.

And these and these are the words of the living God.

[*elu v'elu divrei elohim chayim*]